

Vergadering van 28 september 2026

2026_MO_00006 - Motie van raadslid Julie Steendam: De Gentse gemeenteraad verzet zich tegen woonstbetredingen

Raadslid(-leden):

Julie Steendam - PVDA

Bevoegd: Mathias De Clercq

Juridisch kader

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

- Het Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017.

De beslissing wordt genomen op grond van:

- Het Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017;
- Huishoudelijk reglement van de gemeenteraad en raad voor maatschappelijk welzijn, goedgekeurd in vergadering van 21 en 22 juni 2021.

Motivering

De federale regering keurde in april 2026 een wetsontwerp goed dat woonstbetredingen zou toelaten. De definitieve stemming door het federaal parlement heeft echter nog niet plaatsgevonden. Met dit wetsvoorstel zou de politie samen met de Dienst Vreemdelingenzaken een woning kunnen betreden om iemand bestuurlijk aan te houden. Het gaat om mensen zonder wettig verblijf die volgens de regering structureel weigeren mee te werken aan hun terugkeer en een gevaar vormen voor de openbare orde of de nationale veiligheid. Er is telkens toestemming van een onderzoeksrechter nodig. Wie wordt aangehouden, gaat meteen naar een gesloten centrum. De wet wordt voorgesteld als een beperkte maatregel. Critici wijzen erop dat de woning betreden wordt zonder dat er een misdrijf is en buiten een strafonderzoek, in een louter administratieve procedure.

De Kamercommissie Binnenlandse Zaken hoorde op 23 en 26 juni experts over dit onderwerp. Onderzoeksrechters, de Orde van Vlaamse Balies, Avocats.be, Myria en vertegenwoordigers van de federale politie hadden zware kritiek. Avocats.be en de Vereniging van Onderzoeksrechters raadden het parlement aan het ontwerp gewoon te schrappen. Volgens de onderzoeksrechters is niet duidelijk omschreven wat een 'gevaar voor de openbare orde of nationale veiligheid' is. Ze bevelen nu al huiszoekingen, waardoor een nieuwe wet in zekere zin overbodig is. Ook de Orde van Vlaamse Balies stelt dat de bestaande wetgeving al zou volstaan. Het ontwerp is volgens de Orde niet noodzakelijk en in zijn huidige vorm niet te verantwoorden. Myria besluit dat het ontwerp de risico's niet onder controle houdt en ook niet aantoonbaar dat het nodig is. Ook de Gegevensbeschermingsautoriteit noemt het ontwerp in een schriftelijk advies onevenredig, omdat het begrip "gevaar voor de openbare orde" onduidelijk is geformuleerd.

Bij deze hoorzittingen waren eveneens veel bezorgde middenveldorganisaties aanwezig die vanuit het terreinwerk bezwaren hebben en zich tegen het wetsontwerp verzetten. Zo waren

o.a. Ligue des Familles, Ligue des Droits Humains, Vluchtelingenwerk Vlaanderen en Belrefugees aanwezig tijdens de zittingen om hun ongenoegen te uiten.

Intussen groeit het verzet in verschillende steden en gemeenten. In Brussel spraken 16 van de 19 gemeenten zich uit tegen woonstbetredingen, en in Wallonië meer dan 40 gemeenten. In Leuven haalde een burgerinitiatief bijna 2000 handtekeningen. Ze vroegen de gemeenteraad om de uitholling van de grondrechten te veroordelen, zich uit te spreken tegen het wetsontwerp en de regering te vragen haar standpunt te herzien. De gemeenteraad van Leuven keurde de motie goed op 29 juni. Ook het engagement om niet mee te werken aan de uitvoering werd aangenomen. Naast Leuven namen ook al Herent en Morselt standpunt in tegen dit wetsvoorstel.

Ook in Gent is er verzet tegen dit wetsontwerp. In juni werd een petitie aan het stadsbestuur overhandigd en nu wordt er opnieuw opgeroepen om standpunt in te nemen tegen dit wetsontwerp.

De onschendbaarheid van de woning is een grondrecht. Dit federaal wetsontwerp breekt die bescherming open voor één groep mensen, op basis van hun verblijfsstatuut en niet op basis van een misdrijf. Zo dreigen zware en onevenredige inbreuken op de rechten uit de artikelen 15 en 22 van de Grondwet en artikel 8 EVRM, op basis van een begrip dat in de praktijk bijzonder ruim wordt ingevuld. Dat treft niet alleen de persoon die de politie zoekt. Het treft ook huisgenoten, kinderen en gezinnen die uit solidariteit onderdak bieden.

De definitieve stemming door het federaal parlement heeft echter nog niet plaatsgevonden. Gent kan als centrumstad met deze motie een sterk signaal geven aan de federale regering en zich uitspreken tegen het wetsontwerp.

Gent profileert zich al langer als een solidaire stad die de mensenrechten verdedigt. Dan moeten we als stad ook duidelijk maken dat we niet willen meewerken aan het binnenvallen van woningen van Gentenaars. Leuven toonde reeds dat een centrumstad dit signaal kan geven. Daarom stelt de PVDA-fractie het volgende voor:

Voorstel

Artikel 1:

De Gentse gemeenteraad veroordeelt de uitholling van grondrechten onder het mom van veiligheid en migratiecontrole.

Artikel 2:

De Gentse gemeenteraad spreekt zich uit tegen het voornemen van de federale regering om een wet aan te nemen die de woonstbetredingen toestaat met het oog op het aanhouden van personen zonder wettig verblijf.

Artikel 3:

De Gentse gemeenteraad vraagt de federale regering haar standpunt te heroverwegen in het licht van de zware bekommernissen en fundamentele kritieken van experts ter zake die gehoord werden in het federale parlement op 23 en 26 juni.

Artikel 4:

De Gentse gemeenteraad ondersteunt, in voorkomend geval, parlementsleden die zich in hun stemming tegen dit wetsontwerp uitspreken.

Artikel 5:

De Gentse gemeenteraad bevestigt opnieuw haar ambitie van solidaire stad en mensenrechtenstad en engageert zich om niet mee te werken aan de uitvoering van deze woonstbetredingen.

Artikel 6:

De Gentse gemeenteraad draagt het college van burgemeester en schepenen op om deze motie over te maken aan de eerste minister, de bevoegde ministers, de voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de fractievoorzitters van de Kamer.